

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 858 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy o'zlik va media reprezentatsiya tahlili	16
Salim Doniyorov	
Axborot kommunikatsiya texnologiyalari vositasida o'quvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish	21
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna	
Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish.....	26
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich	
Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	29
Yunusov Dilshod Raxmatovich	
Boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	32
Aliqulova Habiba Bahranovna	
Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri	36
Majidov Ruslan Rustam o'g'li, Komilova Ismigul O'ktamjon qizi	
Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli	41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna	
Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин.....	44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari.....	49
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari.....	53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna	
O'spirinlik yoshida namoyon bo'ladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati	59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi	
O'zbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning o'rni: jurnalistikada yangi trend	64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi	
Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati.....	67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna	
Kelajakdagi o'qituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy o'yinlar orqali rivojlantirish yo'llari	69
N. A. Musayeva	
Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari	76
Odiiljonova Kamola Abduvosit qizi	
Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching	81
Qosimov Jaloliddin Abduvali o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari	84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	
Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati	87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna	
Qo'ng'iro't tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari	90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna	
Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti	93
Shamuratov Asqar Abdullayevich	

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills.....	98
<i>Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o'g'li</i>	
Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari.....	106
<i>Sobitov Otabek</i>	
O'zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari.....	111
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Adaptiv sportning inklyuziv ta'lim tizimida alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan o'quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati.....	114
<i>Xasanova Sarvinov To'liqinjon qizi</i>	
Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differentsiallashgan mashg'ulotlar modelini qo'llash samaradorligi	118
<i>Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich</i>	
Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения	123
<i>Хамидова Гулноза Турсунбой кизи</i>	
Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari.....	127
<i>Adizova G. M.</i>	
Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash	131
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna</i>	
STEAM – ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi	134
<i>So'fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko'nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	138
<i>Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli.....	142
<i>Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E'zoza Mashrab qizi</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta'lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari.....	146
<i>Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi</i>	
Xalqaro ta'lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari.....	150
<i>Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida.....	153
<i>Shanazarov Otabek</i>	
Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari	158
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Matematika ta'limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili.....	161
<i>Xaydarov Xurshid Ismatovich</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	166
<i>Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi</i>	
Osiyo xalq o'yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari	170
<i>Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta'lim muhitining imkoniyatlari.....	173
<i>Abduraxmanov M. B.</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy fikrlash.....	178
<i>Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna</i>	
Talabalarda raqamli ta'lim madaniyatini rivojlantirish.....	181
<i>Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi</i>	
Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research.....	183
<i>Fozilova Maxina Adashevna</i>	
Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli.....	188
<i>Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o'g'li</i>	

Boshlang'ich tayyorlov guruhida ulotqirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi.....	191
<i>Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati.....	197
<i>Inoyatova Zulfiya Xamdammovna</i>	
Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari.....	199
<i>Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi</i>	
Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish	203
<i>Kayumov Oybek Achilovich</i>	
Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish.....	209
<i>Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish.....	211
<i>Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna</i>	
Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarining ijodiy salohiyatini rivojlantirish	214
<i>Rayimova Shahlo Sobirjon qizi</i>	
STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari	217
<i>Toshev Elbek Choriyevich</i>	
Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli.....	223
<i>Usmanov Botir Allaberdievich</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati.....	227
<i>Xalilova Dilnoza Furkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni	230
<i>Xodiyeva Dilrabo Pirimovna</i>	
Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education	233
<i>Yunusova Nodira Akhmadjanovna</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari	237
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
The Psychological Impact of Social Media on Youth	242
<i>Dilfuza Qarshiboyeva</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	246
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Dizartriyali bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish.....	250
<i>Pardayeva Muxlisa</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati.....	257
<i>Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi</i>	
Enhancing the Professional Competence of English Language Teachers.....	259
<i>Karimova Dilshoda Sodiqjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda montessori metodi bo'yicha sezgir davrlar	264
<i>Tojiakhmedova Maftuna Umarjon qizi</i>	
"Personal learning assistant" vositalari asosida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash tizimidagi zamonaviy tendensiyalar tahlili.....	268
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Turobova Ro'zoy Bekmurotovna, Xayrullayev Mo'minbek Anvar o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida adabiy-nutqiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	272
<i>Ravshanova Dildora Sagdullayevna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida elektron axborot-ta'lim muhitining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi.....	279
<i>Temurov Sobirjon Yo'ldoshevich</i>	
Zamonaviy ta'lim menejmentida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati (boshlang'ich ta'lim misolida) ..	283
<i>Pardaboyev Doston</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligida qadriyatlar tarbiyasining amaliy asoslari	286
<i>Xaydarova Mavluda Mo'yidinjon qizi</i>	

Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari integratsiyasi asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish bosqichlari va samarali shakllari.....	292
<i>G'oziyeva Mohlaroyim Qodirxon qizi</i>	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarning (aqliy nuqson) ovqatlanish tartibi	295
<i>Sh. M. Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida imlo savodxonligini oshirishda geymifikatsiya o'yini orqali samarali tashkil etish	299
<i>Mergenbaeva Asiya Erkebaevna</i>	
Musiqa o'qituvchisining pedagogik muloqatining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	304
<i>S. M. Raxmonberdiyeva</i>	
Ijtimoiy-maishiy hayotga yo'naltirish darslarida zaif eshituvchi o'quvchilarning nutqini rivojlantirish	307
<i>Abdulxamidova Gulnoza</i>	
Ispaniya davlati ijtimoiy hayoti, madaniyati va o'ziga xos ta'lim tizimi	311
<i>Umarova Malika Xisabidinovna, Sabirova Nodira Ibrohimovna</i>	
Ertaklardagi so'zlardan foydalangan holda nutqi rivojlanmagan bolalarda muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish metodologiyasi	316
<i>G'opporova Mahliyoxonim</i>	
Tarbiya fanida hadislar va milliy qadriyatlarni integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari	319
<i>Axmedov Boburjon Vasikovich</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'lim tizimida o'quv-biluv kompetensiyalarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari	324
<i>Mirzayev Shavkat Turdibayevich</i>	
Mustaqil ta'lim olish faoliyati tushunchasining pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi (fizika fani bo'yicha).....	328
<i>Esanmurodov Otamurod Boboqand o'g'li</i>	
Oliy ta'limda immersiv yondashuvning mohiyati.....	333
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlari tizimida sportchilarning psixologik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari.....	337
<i>Yigitaliyev A. F.</i>	
Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasida o'quvchilarning harakat faolligini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari.....	343
<i>D. R. Abdusalomov</i>	
Futbolchilarni tayyorlash jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi...	348
<i>Mirbabayev Muzaffar Ismatillayevich</i>	
Empirik tushunchalar va ularning hospital pedagogikadagi pedagogik-psixologik roli	353
<i>Sapayeva Mavluda Shanazarovna</i>	
Ayollarga nisbatan zo'ravonlikka qarshi kurash va huquqiy himoya.....	357
<i>Ibragimova Feruza Bahodirxonovna</i>	
Integrativ yondashuv asosida kongruentlik kompetensiyasini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar.....	362
<i>Kamalova Dilobar Tairovna</i>	
Og'ir atletikachilarning ko'p yillik tayyorgarlik jarayonini tashkil etish	366
<i>Raximov Farxod Maxmudovich</i>	
Haqiqiy materiallardan foydalangan holda o'qishni o'rgatish	370
<i>Axmedov Husen Uzairovich</i>	
Maktabgacha ta'limda innovatsion va fiziologik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari.....	376
<i>Ruziyeva Gulsara Temirqulovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talaba-yoshlarning jismoniy tarbiyasi.....	380
<i>Nazarov Zokir Abdurahmonovich</i>	
Tafakkur va mantiqiy fikrlash bo'lajak pedagog shaxsining nutq madaniyati omili sifatida	383
<i>A. Sh. Jumayev</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarida turizm vositasida tolerantlikni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	386
<i>Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi</i>	

Zamonaviy didaktik vositalar asosida talabalarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	390
<i>Asobayeva Noila Samatovna</i>	
Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo'llash" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini samarali tashkil etish	395
<i>Axmedova Zebixon Siddikovna</i>	
Talaba shaxsini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga qo'yilgan pedagogik talablar	399
<i>Boliyev Uchqun Ismatovich</i>	
Translation of Phraseological Units in Mass Media Texts.....	402
<i>Eshmurodova Ziyodaxon Urinbayevna</i>	
Phraseologisms in Modern Russian: A Corpus-Based Analysis of Structural, Semantic, and Functional Dynamics	405
<i>Farkhod Kholmatov</i>	
Yosh sportchilarda sprinterlik qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin uslubidagi mashqlarning o'rni.....	413
<i>G'oibov Yusufali Buxoraliyevich</i>	
Imitatsion mashqlarni nutqni avtomatizatsiyalash jarayonida qo'llash metodikasi	417
<i>G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna</i>	
1879-1894-yillarda yevropa va aqshdagi asos soluvchi laboratoriyalar evolyutsiyasi orqali eksperimental psixologiya genezisining qiyosiy-tarixiy tahlili.....	420
<i>Haydarov Farhod Imazarovich</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	423
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Bolalarda gigiyeniya qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	427
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Kasbiy refleksiya va portfolio metodining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	430
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna, Kamoliddinova Mahliyoqon Zohidjon qizi</i>	
Практическая работа по развитию логического мышления учащихся начальных классов через дидактические игры	433
<i>Отжонов Ж. М., Мамарасулова М. А.</i>	
Umumta'lim maktablarida "tarbiya" fanini o'qitish jarayonida mavjud muammolar, ularning sabablari va takomillashtirish yo'llari.....	436
<i>Mamirova Shaxnoza Xudoyqulovna</i>	
Word Formation and Vocabulary Enrichment in Modern English and Uzbek Languages	440
<i>Muminova Feruza Muratdjanovna</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari	443
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
Shaxs taraqqiyotining turli bosqichlarida refleksiyaning rivojlanishi	447
<i>N. I. Xalilova</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda inklyuziv kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	450
<i>Omanqulova Shohida Nematillo qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda gender madaniyatni shakllantirishda milliy qadriyatlar va zamonaviy yondashuvning uyg'unligi	455
<i>O'tkirova Zuhraxon Ahmedjanovna</i>	
Developing Listening and Speaking Skills in Middle School	458
<i>Rakhmonova Dilrabokhon Salokhiddin kizi</i>	
Bolalarda gigiyena qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	461
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Avlodlar nazariyalari haqidagi mulohazalarning nazariy tahlili: baby boomerlar, X, Y, Z avlodlari.....	464
<i>Umarova Sitora Muxlisovna, Sharifova Mahtob Murodjonovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari	467
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Sofoyeva Oysha Davlatyorovna</i>	

Boshlang'ich sinflarda arifmetik amallarni o'rgatishning samarali metodlari.....	470
<i>Solijonova Mavluda Zokir qizi</i>	
Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari.....	472
<i>Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'limda talabalarining harbiy ko'nikmalarini shakllantirishda psixologik omillarning o'rni.....	477
<i>Tursunov Shaxzod Ramazonovich</i>	
Bolalarning jismoniy faolligini oshirish va jismoniy rivojlantirish bo'yicha noan'anaviy jismoniy mashqlarning ahamiyati	480
<i>Xalmatova Nasiba Bozorboyevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirish muammolari.....	485
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish ..	488
<i>Yuldoshova Mehriniso Ochildiyevna</i>	
Hosila va uning tatbiqlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar	491
<i>Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li</i>	
Развитие речи у детей как ключевой фактор формирования личности.....	496
<i>Дустова Дилдора Собиржановна</i>	
Boshlang'ich sinflarda geometrik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi	498
<i>Imamova Nasiba Xurramovna</i>	
Дидактические основы подготовки будущих педагогов к лекционной деятельности.....	501
<i>Нодира Азаматова</i>	
O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishini tarkib toptirishning o'ziga xos tamoyillari	505
<i>Mahmudova Zulfiya, Hoshimova Dilnoza</i>	
Musiq ta'limi yo'nalishi talabalarida qo'shiq ijrochiligi malakalarini rivojlantirishning pedagogik xususiyatlari	509
<i>Murodov Mirshoxid Burxanovich</i>	
Umummuhandislik fanlarini o'qitish jarayonida muhandislik oliy ta'lim muassasalari talabalarining texnologik kompetentligini shakllantirish	513
<i>Kiyomov Abdulla Xaytaliyevich</i>	
Психолого-педагогический анализ использования исторических материалов на уроках математики в начальных классах.....	520
<i>Джавлиева Гулнара Раушановна</i>	
Transport vositalari muhandisligida virtual reallik va simulyatsiyaga asoslangan ta'lim texnologiyalarini joriy etish: amaliy kompetensiyalarni rivojlantirishga tizimli yondashuv	529
<i>Tashpulatov Boyburi Baymurotovich</i>	
Adaptiv texnologiyalar va ularning ta'lim tizimidagi o'rni.....	533
<i>Quchqarova Dilnavoz Shaymaxammat qizi</i>	
Talaba-yoshlarda futbol mashg'ulotlari asosida jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari	538
<i>Alimov Tojiddin Yaxshibayevich</i>	
Milliy madaniy meros asosida talabalarda ijtimoiy va axloqiy mas'uliyatni rivojlantirish.....	542
<i>Nomanov Kozimjon Kamoliddinovich</i>	
Innovatsion o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda mayda motorikani rivojlantirish yo'llari	546
<i>Nuritdinova Xurshida Norpulatovna, Azimova Umida To'ra qizi</i>	
Pedagogical opportunities for developing productive skills in english language learning	549
<i>Shohida Otahanova</i>	
Bosh miya o'smasi bo'lgan maktab o'quvchilariga zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib darslarni tashkil etish.....	552
<i>Xakimova Gulshat Abdusalomovna, Nurmuhammedova Ruxshoda Mirsodiq qizi</i>	

Traits of Oral Fluid Biochemistry and Physical Chemistry in Children Exhibiting Abnormalities Post-Uranoplasty	557
<i>Anvarova Muhtasar Anvarovna</i>	
O'simliklarning abiotik stresslarga chidamliligini oshirishda crispr/cas texnologiyasining ahamiyati	561
<i>Saidmurodov Saidali Chori o'g'li, Lutfullayev Nodir Abdusattor o'g'li, Turayev Ozod Sunnataliyevich, Dulanazarov Abror Anvar o'g'li, Xayitova Shahlo Davlatovna</i>	
Zamonaviy sharoitlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlarini xorijiy tajribalar asosida boshqarish tizimini takomillashtirish	566
<i>Sotimova Barno Marufjonovna</i>	
Tasviriy san'at fanini o'qitishda milliy san'at elementlaridan foydalanishning ayrim metodlari	570
<i>Abdullayev Sayfulla Fayzullayevich, Abdullayev Suxrob Sayfullayevich, Zikrillayeva Visola Hamrayevna</i>	
Метод, основанный на построении симметрии при делении угла с недоступной вершиной	576
<i>Эсонов Мунавваржон Муқимжонович</i>	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni muhandislik faoliyatiga tayyorlash pedagogik muammo sifatida.....	579
<i>Hamraqulov Yorqin Murtazaqulovich</i>	
Internet tizimida muloqotning gendorologik tipologiyasi	584
<i>Raxmonova Barno Odilovna</i>	
Bolalarga xos nutq muhitida etiketning ahamiyati	587
<i>Temirova Nargiza Davlat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglarining kasbiy kompetentligini shakllantirishda virtual reallik asosidagi texnologiyalardan foydalanish.....	590
<i>Choriyeva Lobar Fayzullo qizi, Teshaboyeva Zamira Sabirovna, Safarov Azamat Rasul o'g'li</i>	
Hozirgi kun pedagogi.....	594
<i>Dehqanova Muborakxon G'iyeziddin qizi</i>	
"Avesto"dagi ta'limiy-axloqiy qarashlarning nazariy asoslari va pedagogik ahamiyati	598
<i>Ibragimova Farangiza Oybekjon qizi</i>	
Ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy-pedagogik muammolarning shakllanish omillari va bartaraf etish yo'llari	602
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro reytinglarga tayyorlashda strategik menejmentning o'rni va ahamiyati.	607
<i>Mannonova Barno</i>	
Scientific-Theoretical Bases of Developing Students' Creative Ability Through Folk Practical Art	611
<i>Ruziyeva Mekka Shukhrat kizi</i>	
3-sinf ona tili darslarida integratsion yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	615
<i>Jurayeva Dildora Ilhom qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi</i>	
Kurash mashg'ulotlari jarayonida texnik-taktik ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	618
<i>Soatov E. M.</i>	
Talabalarining mustaqil ta'limini tashkil etishga asoslangan dasturiy ta'minot yaratish mohiyati	623
<i>Janabergenova Aysuliy Jaksilikovna</i>	
Maxsus pedagogning kasbiy kompetentligi: zamonaviy yondashuvlar va muammolar	626
<i>Shodiyeva Gulchiroy Nurqosimovna</i>	
O'zbek va qoraqalpoq tillarini integratsiyalashgan holda o'qitishda raqamli texnologiyalarning o'rni.....	631
<i>Mapruza Embergenova</i>	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda o'quv-bilish faoliyatini shakllantirishda neyropedagogik usullardan foydalanishning ahamiyati	636
<i>Jumayeva Maxbuba O'ktam qizi</i>	
Inklyuziv ta'lim muhitida musiqa darslarini tashkil etishning uslubiy asoslari	641
<i>Narzikulov Javohir Ikromovich</i>	
Диагностический потенциал формирования критического мышления в оценке нравственной воспитанности студентов педагогических вузов.....	645
<i>Азимова Гулрухбону, Абдувалиева Мухайё</i>	

Musiqa darslarida 4K kompetensiyalarini rivojlantirishning imkoniyatlari va pedagogik shart-sharoitlari....	652
<i>Ochilova Mohinur</i>	
Oliy ta'limda fransuz tilini o'qitishda qr-kod texnologiyalarining samaradorligi	656
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Смарт-технологии как инструмент повышения эффективности управления	660
<i>Байбаева Мухайё Худайбергеновна, Дехконова Мохларойим Бахтиёржон кизи</i>	
Odam markaziy asab tizimi taraqqiyoti va uni rivojlantirishning amaliy yechimlri.....	664
<i>Mirzayeva Nodira Abduxamidovna</i>	
Mentimeter dasturi va uning ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	669
<i>Djabbarova Xabiba Kuvandikovna</i>	
Talabalarda fuqarolik kompetensiyalarini shakllantirishda yangi renessans pedagogikasining o'rni.....	673
<i>Qlicheva Go'zal Chorshanbiyevna</i>	
Kognitiv rivojlanish zamonaviy ta'lim nazariyasida kompleks fenomen sifatida	678
<i>Abdullayeva Madina Baxtiyor qizi</i>	
Kursantlarning maxsus chidamkorligini oshirishda qo'llaniladigan vosita va usullar	681
<i>I. B. Bobomuratov</i>	
The Main Aspects of the Development of Digital Literacy in Higher Pedagogical Education	685
<i>Yusupova Go'zal Oybek qizi</i>	
Conceptual Approaches to Understanding Fanaticism Among Female Adolescents.....	689
<i>Sobirova Sojidxon Akramjon qizi</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarida basketbol texnika va taktikasini shakllantirishning pedagogik asoslari.....	692
<i>Bobojonov Nozimjon Ne'matjonovich, Sirojiddin Nasriddinov Salohiddin o'g'li</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktablarida musiqa nazariyasi va solfedjio darslarining pedagogik xususiyatlari	695
<i>Bobojonova Zeboxon Baxtiyor qizi</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida integrativ yondashuv asosida ekologik madaniyatni rivojlantirish ..	699
<i>Istamov Zavqiddin Sa'dulloevich</i>	
Talabalar identiteti va ularga ijtimoiy tarmoqlar ta'sirining global ahamiyati	702
<i>N. T. Tojiboyeva</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil etishning zamonaviy usullari	707
<i>Narzullayev Mavlonbek Zikrillo o'g'li, Ostonov Zafar Zamonovich</i>	
Ta'lim metodlari va usullarini modernizatsiya qilish asosida ilmiy tadqiqot madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tizimi.....	710
<i>Olimov Temir Xasanovich</i>	
Changes in Adolescents' Communication Under the Influence of Social Media: Emotional Intelligence and Internet Addiction Issues	715
<i>Salomov Shamsiddin Sabokhiddin Ugli</i>	
O'smir qizlarning jismoniy rivojlanishini takomillashtirishda defile mashqlaridan foydalanish metodikasi ...	720
<i>Shaxbazova Gulrux Orifjon qizi, Abdullayeva Maxbuba</i>	
Umumta'lim maktablari musiqa madaniyati darslarida o'quvchilarning divergent fikrlashini shakllantirish metodikasi.....	724
<i>Ubaydullayeva Nazokat Ibodullo qizi</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining pedagogik ko'nikmalarini rivojlantirish: nazariy asoslar, amaliy modellar va innovatsion yondashuvlar	728
<i>Umurzoqova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Talaba-yoshlar jismoniy madaniyat va sportini rivojlantirishning strategik imkoniyatlari	733
<i>Yusupxo'jayev Oxunjon Shuxrat o'g'li</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	737
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Компенсация трудностей в обучении детей младшего школьного возраста, находящихся на длительном лечении	742
<i>Алимова Нигора Исраиловна, Холлиева Нодира Хайтмуратовна</i>	

Формирование профессиональных компетенций будущих художников через освоение узбекского орнамента в системе заданий по композиции.....	745
Д. Б. Бабаева	
Методика и подходы обучения речи в школьной практике	750
Шарипов Одилжлон Гуломжон угли	
Iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlar	754
Abdiyeva E'zoza Beknazar qizi	
Innovatsion menejment tizimida malakali kadrlar tayyorlashning samarali mexanizmlari	759
Hikmatova Niginabonu Siddiq qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida o'qituvchilarni anonim baholash tizimining ishonchligi va pedagogik samaradorligini baholash.....	764
Maksudova Aziza Ikramdjanovna, Akramxo'jayev Yo'ldoshxo'ja Tursunxo'jayevich, Avezov Toshtemir Abdualiyevich, Abdullayeva Maftuna Shonazarovna	
Raqamli ta'lim muhitida mexanikani o'qitishning pedagogik muammolari.....	771
Choriyev Islom G'ayratovich	
Musiqqa mashg'ulotlarida sun'iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari	775
Siddiqova Gulnoza Sharaviddinovna, Bahora Akbarova	
Moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlarning ta'siri	778
Jabbarova Nigina Zoxidjon qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv sharoitida bo'lg'usi matematika o'qituvchisining metodik tayyorgarligini takomillashtirish	783
Esonov Munavvarjon Mukimjonovich, Xabibullayev Islomjon Soyibjon o'g'li	
Специфика формирования математического мышления студентов вузов посредством модуля "векторы"	786
Эсонов Мунавваржон Муқимжонович, Салихов Амир Тимурович	
Autizm spektri buzilishiga ega bolalar oilalarida sibling munosabatlarining nazariy-metodologik asoslari..	790
Rayimova Gulchehra Utkur qizi	
Особенности использования инструментов управления проектами: отраслевой подход.....	794
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida maxsus ehtiyojli bolalar uchun inklyuziv ta'limni tashkil etishda qiyinchiliklar va samarali strategiyalar.....	800
Abdalimova Iroda Ummatqul qizi	
Manzara janrining tasviriy san'atdagi o'rni: ekologik-estetik mazmuni va ta'limiy imkoniyatlari	805
Abdumajidova O'g'loy Ravshanjon qizi	
E-Assessment vositalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va funksional imkoniyatlari.....	809
Abdumannopov Murodjon Ilxomjon o'g'li	
Masofaviy ta'lim jarayonida talabalar faolligini oshirishning interfaol metodlari.....	813
Abduvaxobov Shohruhbek Ikromjon o'g'li	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarini tayyorlashdagi muammolar	816
Davlatova Furuza Kamolovna	
Biologiya darslarida muammoli ta'lim va zoologiya fanini o'qitishda STEAM ta'lim texnologiyalari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirish	820
Hayitov Abdurasul Eshdaviatovich, Xolboyeva Nigina Uchqunovna, Ravshanov Asliddin Ulug'bek o'g'li	
Sport gimnastikasida innovatsion texnologiyalarni joriy etishning pedagogik va amaliy jihatlari.....	826
Karimov Doniyor Komil o'g'li	
Neyropsixologiya va neyropedagogikaning shakllanishi va rivojlanish tarixi	830
N. O. Saidova	
Ma'naviy-ma'rifiy tarbiya ishining nazariy asoslari.....	833
Nosirova Shoxsanam Negmat qizi	
Maxsus pedagogning kasbiy kompetentligi: zamonaviy yondashuvlar va muammolar	837
Shodiyeva Gulchiroy Nurqosimovna	
O'quvchilarning kreativ tafakkurini shakllantirishda tasviriy san'at va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish.....	841
Tulaganov Jahongir Abdimurot o'g'li	

Vizual ta'lim texnologiyalari yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini diagrammaviy masalalar yordamida rivojlantirish	845
Usmonova Shahlo Saidjon qizi	
Biologiya darslarida o'quvchilarning ilmiy xabardorlik kompetensiyasini shakllantirishda mashq va masalalardan foydalanish metodikasi	849
Yakubova Fotima Xamza qizi	
Система духовных ценностей в современной русской прозе (а. волос “сирийские розы”)	853
Ольга Чангировна Хегай	
Alohida yordamga muhtoj bolalar toifalari va ularning pedagogik-psixologik tasnifi	856
Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi	

MOYCHECHAK YETISHTIRISHDA MINERAL VA ORGANIK O'G'ITLARNING TA'SIRI

Jabbarova Nigina Zoxidjon qizi

Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 2-kurs magistri

Annotatsiya: Mazkur maqolada moychechak o'simligini yetishtirish jarayonida mineral va organik o'g'itlardan foydalanishning ilmiy-amaliy ahamiyati tahlil qilinadi. Moychechak dorivor o'simlik sifatida farmatsevtika hamda xalq tabobatida keng qo'llaniladi. Shu bois uning hosildorligini oshirish, mahsulot sifatini yaxshilash va ekologik toza xomashyo olish muhim vazifa hisoblanadi. Tadqiqotlar natijalariga ko'ra, mineral o'g'itlar o'simlikning tez o'sishini ta'minlaydi, organik o'g'itlar esa tuproq unumdorligini oshirib, o'simlikning biologik xususiyatlarini yaxshilaydi. Ularning kompleks qo'llanilishi moychechakning o'sishi, gullashi va hosildorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Maqolada mazkur omillarning ta'siri ilmiy manbalar asosida yoritilgan.

Kalit so'zlar: moychechak, dorivor o'simliklar, mineral o'g'itlar, organik o'g'itlar, tuproq unumdorligi, hosildorlik, agrotexnika, o'simlik oziqlanishi.

Abstract: This article examines the scientific and practical significance of using mineral and organic fertilizers in the cultivation of chamomile. Chamomile is widely used in pharmaceuticals and traditional medicine as a medicinal plant. Therefore, increasing its yield, improving product quality, and obtaining environmentally friendly raw materials are important objectives. Research findings indicate that mineral fertilizers promote rapid plant growth, while organic fertilizers enhance soil fertility and improve the biological characteristics of the plant. Their combined application has a positive effect on the growth, flowering, and productivity of chamomile. The article discusses these effects based on scientific sources.

Key words: chamomile, medicinal plants, mineral fertilizers, organic fertilizers, soil fertility, productivity, agrotechnics, plant nutrition.

Аннотация: В данной статье рассматривается научно-практическое значение применения минеральных и органических удобрений при выращивании ромашки. Ромашка широко используется в фармацевтике и народной медицине как лекарственное растение. В связи с этим повышение урожайности, улучшение качества продукции и получение экологически чистого сырья являются важными задачами. Результаты исследований показывают, что минеральные удобрения обеспечивают быстрый рост растений, тогда как органические удобрения повышают плодородие почвы и улучшают биологические свойства растения. Их комплексное применение положительно влияет на рост, цветение и урожайность ромашки. В статье влияние данных факторов освещено на основе научных источников.

Ключевые слова: ромашка, лекарственные растения, минеральные удобрения, органические удобрения, плодородие почвы, урожайность, агротехника, питание растений.

KIRISH

Hozirgi kunda dorivor o'simliklarni yetishtirish va ulardan samarali foydalanish qishloq xo'jaligi hamda farmatsevtika sohalarining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shunday dorivor o'simliklardan biri moychechak bo'lib, u o'zining shifobaxsh xususiyatlari bilan qadimdan ma'lum. Moychechak gullari tarkibida efir moylari, flavonoidlar, vitaminlar va boshqa biologik faol moddalar mavjud bo'lib, ular tibbiyot amaliyotida keng qo'llaniladi. Shu sababli moychechakni ilmiy asosda yetishtirish, uning hosildorligini oshirish hamda mahsulot sifatini yaxshilash dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Moychechakning normal o'sishi va rivojlanishi tuproqning oziqa moddalarga boyligi bilan bevosita bog'liq. O'simliklarning oziqlanish jarayonida mineral va organik o'g'itlar muhim rol o'ynaydi. Mineral o'g'itlar o'simlikni zarur oziqa elementlari bilan tez ta'minlaydi, organik o'g'itlar esa tuproqning fizik va biologik xususiyatlarini yaxshilaydi. Shu bois moychechak yetishtirishda ushbu o'g'itlardan ilmiy asoslangan holda, to'g'ri va me'yorida foydalanish yuqori hosil olishni ta'minlaydi [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlarning ta'siri ko'plab ilmiy tadqiqotlarda keng yoritilgan. Xususan, Kwiatkowski C. A. va hammualliflar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda mineral NPK o'g'itlari hamda organik go'ngni qo'llash moychechak hosildorligi va xomashyo sifati sezilarli oshishini ko'rsatgan. Shuningdek, Ahmed M. A. B. va boshqalar mineral, organik va bioo'g'itlar kombinatsiyasining o'simlik o'sishi va efir moylari miqdoriga ijobiy ta'sirini ilmiy asoslab bergan.

Tavassoli A. hamda hammualliflar o'tkazgan izlanishlar natijasida organik va noorganik o'g'itlar nisbatining to'g'ri tanlanishi hosil miqdori va sifat ko'rsatkichlariga bevosita ta'sir etishi aniqlangan. Kumar S. tomonidan berilgan keng qamrovli sharhda esa moychechakning biologiyasi, agrotexnikasi va oziqlanish tizimi o'rtasidagi uzviy bog'liqlik asoslab berilgan.

Mahalliy olimlardan Zokirov X.X. va Musayev B.S. asarlarida tuproq unumdorligini oshirishda organik o'g'itlarning ahamiyati hamda mineral o'g'itlardan oqilona foydalanish zarurligi ta'kidlangan. Shu bilan birga, Nishonov M. ishlarida o'simlik oziqlanishining nazariy asoslari yoritilgan.

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar tahlili mineral va organik o'g'itlarni kompleks qo'llash moychechak yetishtirishda eng samarali yondashuv ekanligini ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlarning ta'sirini aniqlash uchun kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida dalaviy kuzatuv, taqqoslash va tahlil usullaridan foydalanildi. O'simliklar turli o'g'itlash variantlari asosida parvarish qilinib, ularning o'sish dinamikasi, gullash jarayoni va hosildorligi o'rganildi. Tuproq tarkibi agroximik tahlil orqali baholandi. Olingan natijalar statistik usullar yordamida qayta ishlanib, samaradorlik darajasi aniqlashtirildi. Shu asosda mineral va organik o'g'itlarning optimal qo'llash usullari ilmiy jihatdan asoslab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Moychechak dorivor o'simliklar qatoriga kiradi va uning gullari farmatsevtika, kosmetologiya hamda xalq tabobatida keng qo'llaniladi. O'simlikning sifatli va yuqori hosil berishi ko'p jihatdan agrotexnik tadbirlarning to'g'ri tashkil etilishiga, ayniqsa tuproqning oziqa moddalari bilan ta'minlanish darajasiga bog'liq. Moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlardan foydalanish o'simlikning o'sishi, rivojlanishi hamda hosildorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Mineral o'g'itlar o'simliklarni zarur makro va mikroelementlar bilan ta'minlaydi. Xususan, azot, fosfor va kaliy moychechak o'sishi uchun asosiy oziqa elementlari hisoblanadi. Azot o'simlikning vegetativ massasi, ya'ni poya va barglarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Fosfor ildiz tizimining mustahkam rivojlanishini ta'minlaydi hamda gullash jarayonini tezlashtiradi. Kaliy esa o'simlik hujayralarida modda almashinuvini yaxshilab, kasalliklarga chidamliligini oshiradi va hosil sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Mineral o'g'itlardan me'yorida foydalanish moychechakning vegetatsiya davrini me'yoriy kechishini ta'minlab, gullar soni va hajmini oshiradi.

Organik o'g'itlar ham moychechak yetishtirishda muhim rol o'ynaydi. Organik o'g'itlarga go'ng, kompost, chirindi va boshqa tabiiy o'g'itlar kiradi. Ushbu o'g'itlar tuproqning fizik, kimyoviy va biologik xususiyatlarini yaxshilaydi. Xususan, ular tuproqning namni ushlab turish qobiliyatini oshiradi, foydali mikroorganizmlar faoliyatini faollashtiradi hamda o'simliklarning oziqa moddalarni o'zlashtirish jarayonini yaxshilaydi. Natijada moychechak o'simligi sog'lom rivojlanib, ko'proq va sifatli gul hosil qiladi.

Mineral va organik o'g'itlarni birgalikda qo'llash yuqori samaradorlikni ta'minlaydi. Bunday yondashuv integratsiyalashgan oziqlantirish tizimi sifatida e'tirof etiladi. Ushbu tizimda organik o'g'itlar tuproq unumdorligini oshiradi, mineral o'g'itlar esa o'simlikni tezkor oziqa moddalari bilan ta'minlaydi. Natijada moychechakning o'sishi jadallashadi, gullash davri barqarorlashadi va hosildorlik sezilarli darajada ortadi.

Moychechak yetishtirishda o'g'itlarni qo'llash me'yoriga alohida e'tibor qaratish zarur. Mineral o'g'itlarning ortiqcha qo'llanilishi tuproqning sho'rlanishiga yoki o'simlik vegetativ massasining ortib ketishiga, natijada gullash jarayonining susayishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli o'g'itlash jarayonini tuproq tahlili natijalariga asoslanib amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Organik o'g'itlar esa asosan kuzgi haydash vaqtida yoki ekishdan oldin tuproqqa berilishi tavsiya etiladi.

Moychechak plantatsiyalarida o'g'itlash bilan bir qatorda sug'orish, begona o'tlarni yo'qotish va tuproqni yumshatish kabi agrotexnik tadbirlarni o'z vaqtida bajarish muhim ahamiyatga ega. Ushbu omillar uyg'un holda qo'llanilganda o'simlikning normal rivojlanishi ta'minlanadi. Natijada olinadigan dorivor xomashyoning miqdori va sifati oshadi [2].

Moychechak o'simligini yetishtirish jarayonida tuproqning agroximik holatini yaxshilash muhim omillardan biri hisoblanadi. Tuproq tarkibida oziqa moddalarning yetarli miqdorda bo'lishi o'simlikning normal o'sishi va rivojlanishini ta'minlaydi. Organik o'g'itlar tuproq tarkibida gumus miqdorini oshiradi, bu esa tuproq unumdorligini uzoq muddat saqlab turishga xizmat qiladi. Gumusga boy tuproqlarda o'simlik ildizlari yaxshi rivojlanadi va oziqa moddalarni samarali o'zlashtiradi. Natijada moychechakning vegetativ organlari kuchli rivojlanib, gullash jarayoni faol kechadi.

Mineral o'g'itlarning ta'siri o'simlikning rivojlanish bosqichlariga qarab farqlanadi. Vegetatsiya davrining boshlanishida azotli o'g'itlar o'simlikning tez o'sishini ta'minlaydi. Gullash davriga yaqin esa fosfor va kaliyli o'g'itlarning ahamiyati ortadi. Fosfor generativ organlarning shakllanishini rag'batlantiradi, kaliy esa o'simlik to'qimalarining mustahkamligini oshirib, gul hosil bo'lish jarayonini yaxshilaydi. Shu bois moychechak ekinlarida mineral o'g'itlarni vegetatsiya bosqichlariga mos ravishda qo'llash yuqori samaradorlik beradi.

Organik o'g'itlar tuproq mikroflorasining rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tuproqda yashovchi foydali mikroorganizmlar organik moddalarning parchalanishiga yordam beradi hamda o'simlik uchun zarur oziqa elementlarini oson o'zlashtiriladigan shaklga keltiradi [3]. Bu jarayon o'simliklarning oziqa moddalardan samarali foydalanishiga imkon yaratadi va natijada moychechakning biologik faol moddalarga boyligi ortadi.

Qishloq xo'jaligi amaliyotida o'g'itlardan samarali foydalanish nafaqat hosildorlikni oshiradi, balki mahsulot sifatini ham yaxshilaydi. Moychechak gullaridagi efir moylari, flavonoidlar va boshqa biologik faol moddalar miqdori o'simlikning oziqlanish darajasiga bevosita bog'liq. Mineral va organik o'g'itlarning optimal miqdorda qo'llanilishi dorivor xomashyo sifatini oshirib, farmatsevtika sanoati uchun yuqori sifatli mahsulot olish imkonini yaratadi.

Ekologik jihatdan barqaror dehqonchilik tizimini shakllantirishda organik o'g'itlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Ular tuproqning tabiiy unumdorligini saqlab qoladi, kimyoviy moddalarning ortiqcha to'plani-shini kamaytiradi va ekologik toza mahsulot yetishtirishga xizmat qiladi. Shu sababli moychechak yetishtirishda organik va mineral o'g'itlarni uyg'un holda qo'llash zamonaviy agrotexnikaning muhim talablaridan biridir [4].

Moychechak yetishtirishda o'g'itlardan samarali foydalanish o'simlikning biologik xususiyatlarini hisobga olgan holda amalga oshirilishi lozim. Moychechak nisbatan kam talabchan o'simlik bo'lishiga qaramay, oziqa moddalarga boy va yaxshi ishlov berilgan tuproqlarda yuqori hosil beradi. Ayniqsa, qumoq va o'rtacha mexanik tarkibli tuproqlar moychechak uchun qulay hisoblanadi. Bunday sharoitda organik va mineral o'g'itlardan foydalanish o'simlik ildiz tizimini kuchaytirib, vegetativ va generativ organlarning faol rivojlanishini ta'minlaydi.

Mineral o'g'itlar moychechak ekinlarida asosan azot, fosfor va kaliy elementlari orqali ta'sir ko'rsatadi. Azot o'simlikning yashil massasini oshiradi, barglarning sog'lom rivojlanishiga yordam beradi. Fosfor ildiz tizimining rivojlanishini rag'batlantiradi va oziqa moddalarni o'zlashtirish qobiliyatini kuchaytiradi. Kaliy esa suv almashinuvini tartibga solib, o'simlikning qurg'oqchilikka va kasalliklarga chidamliligini oshiradi. Ushbu elementlarning muvozanatli qo'llanilishi moychechak hosildorligining ortishini ta'minlaydi [5].

Organik o'g'itlardan foydalanish tuproqning strukturaviy holatini yaxshilaydi. Masalan, go'ng yoki kompost tuproqni yumshatib, uning havo va suv o'tkazuvchanligini oshiradi. Bu esa o'simlik ildizlarining yaxshi rivojlanishiga hamda oziqa moddalarning samarali o'zlashtirilishiga imkon yaratadi. Organik o'g'itlar tarkibida o'simlik uchun zarur bo'lgan ko'plab mikroelementlar mavjud bo'lib, ular moychechakning fiziologik jarayonlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Ilmiy kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, mineral va organik o'g'itlardan kompleks foydalanish moychechak hosildorligini sezilarli darajada oshiradi. Bunday yondashuv tuproq unumdorligini saqlab qoladi hamda o'simliklarning oziqa moddalarga bo'lgan ehtiyojini to'liq qondiradi. Natijada moychechakning gullash davri uzayadi, gul savatchalari soni ortadi va dorivor xomashyo miqdori ko'payadi.

O'g'itlash jarayonida agrotexnik tadbirlarning boshqa turlarini ham hisobga olish zarur. Tuproqni o'z vaqtida yumshatish, sug'orish, begona o'tlarni yo'qotish va o'simliklarni parvarishlash moychechakning o'sishi va rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu omillar uyg'unlashganda o'simlikning biologik salohiyati to'liq namoyon bo'ladi va yuqori sifatli hosil olish imkoniyati yaratiladi [6].

Moychechak yetishtirish jarayonida o'g'itlash tizimini to'g'ri tashkil etish o'simlikning hosildorligini oshirish bilan bir qatorda, dorivor xomashyo sifatini ham yaxshilaydi. O'simlik gullarida mavjud efir moylari, flavonoidlar, kumarinlar va boshqa biologik faol moddalar miqdori ko'p jihatdan tuproqdagi oziqa moddalarning yetarililigiga bog'liq. Tuproqdagi oziqa elementlari balansining saqlanishi o'simlikning fiziologik jarayonlarini faollashtirib, dorivor moddalarning to'planishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Mineral o'g'itlar bilan oziqlantirish o'simliklarning o'sish sur'atini tezlashtiradi va qisqa muddatda kuchli vegetativ massa hosil bo'lishiga yordam beradi. Ayniqsa, vegetatsiya davrining dastlabki bosqichlarida azotli o'g'itlarning qo'llanilishi moychechak nihollarining tez va bir tekis rivojlanishini ta'minlaydi. Keyingi bosqichlarda fosfor va kaliyli o'g'itlarning qo'llanilishi gullash jarayonini jadallashtiradi hamda gul savatchalarining soni va sifatini oshiradi. Bu esa yakuniy hosil miqdorining ortishiga olib keladi [7].

Organik o'g'itlarning qo'llanilishi tuproqning uzoq muddatli unumdorligini saqlashga xizmat qiladi. Organik moddalar tuproq strukturasi yaxshilab, uning havo almashinuvi va namni ushlab turish qobiliyatini oshiradi. Bundan tashqari, ular tuproqdagi foydali mikroorganizmlar faoliyatini kuchaytirib, o'simliklar uchun zarur oziqa moddalarning o'zlashtirilishini osonlashtiradi. Natijada o'simliklar sog'lom rivojlanadi va tashqi omillarga nisbatan barqarorligi ortadi.

Moychechak ekinlarida o'g'itlardan foydalanishda ekologik jihatlar ham muhim ahamiyatga ega. Mineral o'g'itlarning ortiqcha qo'llanilishi tuproq va atrof-muhit holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli o'g'itlarni ilmiy asoslangan me'yorlar asosida qo'llash zarur. Organik o'g'itlar bilan uyg'un holda qo'llanilgan mineral o'g'itlar tuproqning ekologik muvozanatini saqlashga yordam beradi va barqaror dehqonchilik tizimini shakllantiradi.

Mineral va organik o'g'itlardan kompleks foydalanish moychechak yetishtirish samaradorligini oshiradi. Ushbu yondashuv o'simliklarning o'sishi va rivojlanishini yaxshilaydi, hosildorlikni oshiradi hamda yuqori sifatli dorivor xomashyo olish imkonini yaratadi. Shu bilan birga, tuproq unumdorligi saqlanib qoladi va qishloq xo'jaligida ekologik barqarorlik ta'minlanadi ^[8].

Moychechak ekinlarida o'g'itlardan foydalanish nafaqat hosil miqdoriga, balki uning sifat ko'rsatkichlariga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Dorivor o'simlik sifatida moychechakning asosiy qiymati uning gullarida to'plangan biologik faol moddalarga bog'liq. Shu sababli oziqlantirish jarayonida muvozanatni saqlash muhim hisoblanadi. Mineral o'g'itlar o'simlikning tez o'sishiga xizmat qilsa, organik o'g'itlar tuproq unumdorligini oshirib, o'simlikning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Moychechak ekinlarida o'g'itlash tizimini tashkil etishda tuproq-iqlim sharoitlarini hisobga olish zarur. Qurg'oqchil hududlarda tuproqdagi namlikning tez bug'lanishi oziqa moddalarning o'zlashtirilishini qiyinlashtiradi. Bunday sharoitda organik o'g'itlardan foydalanish tuproqning namni ushlab turish qobiliyatini oshiradi va oziqa moddalardan samarali foydalanishga yordam beradi. Mineral o'g'itlar esa o'simlikni zarur oziqa elementlari bilan tez ta'minlab, uning rivojlanishini jadallashtiradi ^[9].

O'g'itlarni tuproqqa berish usuli ham muhim ahamiyatga ega. Organik o'g'itlar odatda kuzgi yoki bahorgi yer haydash jarayonida tuproqqa aralastirib beriladi. Mineral o'g'itlar esa ekishdan oldin yoki vegetatsiya davrida qo'shimcha oziqlantirish sifatida qo'llaniladi. Bu yondashuv o'simliklarning rivojlanish bosqichlariga mos ravishda oziqa moddalari bilan ta'minlanishini kafolatlaydi.

Organik va mineral o'g'itlarning birgalikda qo'llanilishi tuproq unumdorligini oshirib, moychechakning gullash davrini uzaytiradi. Natijada gul savatchalari soni ortadi va dorivor xomashyo sifati yaxshilanadi. Bu esa farmatsevtika sanoati uchun yuqori sifatli mahsulot yetishtirish imkonini yaratadi.

Umuman olganda, moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlardan oqilona foydalanish o'simlikning o'sishi va rivojlanishini yaxshilaydi, hosildorlikni oshiradi hamda tuproq unumdorligini saqlab qolishga xizmat qiladi. Shu bois zamonaviy qishloq xo'jaligida o'g'itlash tizimini ilmiy asosda tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi ^[10].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, moychechak yetishtirishda mineral va organik o'g'itlardan oqilona foydalanish o'simlikning o'sishi, rivojlanishi hamda hosildorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Mineral o'g'itlar moychechakni zarur oziqa elementlari bilan tez ta'minlab, vegetativ o'sish va gullash jarayonlarini faollashtiradi. Xususan, azot, fosfor va kaliy elementlari o'simlik ildiz tizimining rivojlanishi, gul savatchalarining hosil bo'lishi hamda hosil sifatining yaxshilanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Organik o'g'itlar esa tuproqning fizik, kimyoviy va biologik xususiyatlarini yaxshilab, uning unumdorligini oshiradi. Ular tuproq tarkibida gumus miqdorini ko'paytiradi, namni ushlab turish qobiliyatini yaxshilaydi hamda foydali mikroorganizmlar faoliyatini faollashtiradi. Natijada moychechak o'simligi oziqa moddalardan samarali foydalanib, sog'lom va barqaror rivojlanadi.

Mineral va organik o'g'itlarning kompleks qo'llanilishi eng yuqori samaradorlikni ta'minlaydi. Bunday yondashuv tuproq unumdorligini saqlab qolish bilan birga, moychechak hosildorligini oshiradi va dorivor xomashyo sifati yaxshilaydi. Shu sababli moychechak yetishtirishda o'g'itlash tizimini ilmiy asosda tashkil etish hamda o'g'itlarni me'yorida qo'llash muhim hisoblanadi. Bu esa ekologik jihatdan toza va yuqori sifatli dorivor mahsulot yetishtirish imkonini yaratadi.

Moychechak yetishtirishda yuqori hosildorlik va sifat ko'rsatkichlariga erishish uchun mineral va organik o'g'itlardan kompleks foydalanish tavsiya etiladi. O'g'itlash jarayoni tuproqning agroximik tahliliga asoslangan holda amalga oshirilishi lozim. Azot, fosfor va kaliy elementlarini vegetatsiya bosqichlariga mos ravishda qo'llash umumiy samaradorlikni oshiradi. Organik o'g'itlardan foydalanish esa tuproq unumdorligini saqlab qolishga xizmat qiladi. Shuningdek, sug'orish, begona o'tlarga qarshi kurash va boshqa agrotexnik tadbirlarni o'z vaqtida amalga oshirish muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Nishonov, M. Maktabda kimyodan laboratoriya ishlari. – Toshkent: “O‘qituvchi”, 2005.
2. Zokirov, X.X. Agrokimyo. – Toshkent: “Universitet”, 1998.
3. Sudarina, A.A., Orlova, A.N. Ximiya qishloq xo‘jaligida. – Toshkent: “O‘qituvchi”, 1989.
4. Musayev, B.S. Agrokimyo. – Toshkent: “Sharq” nashriyoti, 2001.
5. Kwiatkowski, C.A., Harasim, E., Yakimovich, A., Kołodziej, B. Evaluation of spent mushroom substrate, mineral NPK fertilization and manure fertilization on chamomile (*Chamomilla recutita* L.) yield and raw material quality. // *Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus*.
6. Ahmed, M.A.B., Meawad, A.A.A., Abdelkader, M.A. Effect of mineral, organic and bio-fertilizers combinations on growth, yield components and volatile oil of *Matricaria chamomilla* plant. // *Zagazig Journal of Agricultural Research*. – 2019.
7. Tavassoli, A., Ghanbari, A., Ahmadian, A. Effect of different levels of organic and inorganic fertilizer on yield and main composition of essential oil of chamomile (*Matricaria recutita* L.). // *Planta Medica*.
8. Kumar, S., va boshqalar. A comprehensive review on biology, genetic improvement, agro and process technology of German chamomile (*Matricaria chamomilla* L.). // *Plants Journal*. – 2022.
9. Shahrajabian, M.H., Sun, W., Cheng, Q. Productivity and quality of chamomile grown in an organic system depending on foliar biopreparations and row spacing. // *Agriculture (MDPI)*.
10. Chamomile: Industrial Profiles. – CRC Press. Chamomile yetishtirish agrotexnikasi va o‘g‘itlash me‘yorlari bo‘yicha ma‘lumotlar.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.